

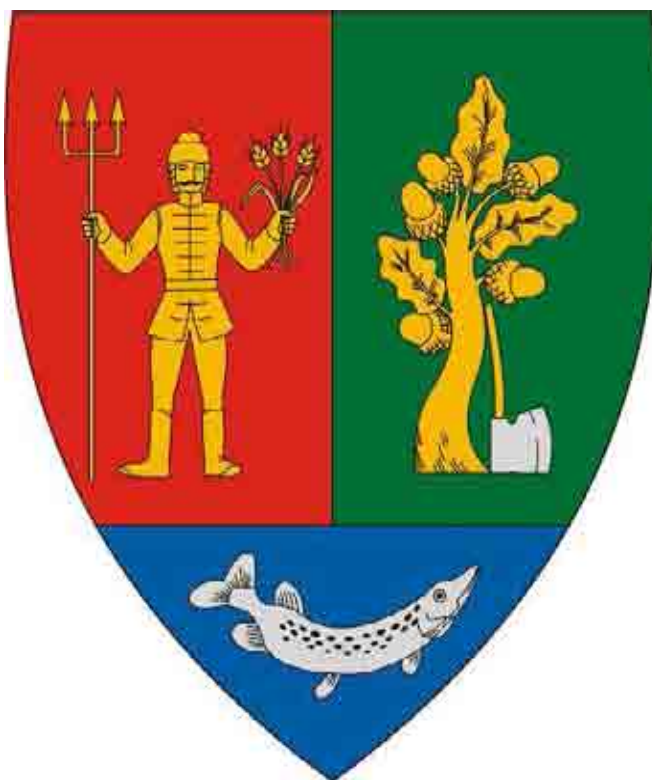
NYÍRSÉGTERV Kft.

Székhely és iroda: 4400 Nyíregyháza, Bocskai utca 18. sz.
Telefon/fax: (42) 798-754
Mobil: (06-30) 307-7371
E-mail: nyirsegterv@gmail.com
Web: www.nyirsegterv.hu

NYÍRBOGDÁNY KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE ÉS HELYI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZATA

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

2022

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS	2
1. JÖVŐKÉP	3
1.1 A TELEPÜLÉS JÖVŐKÉPE A TÁRSADALMI, GAZDASÁGI, TÁJI, TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZETÉRE VONATKOZÓAN	3
1.2. A KÖZSÉG JÖVŐKÉPE A TÉRSÉGI SZEREPÉRE VONATKOZÓAN	5
1.3. A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ELVEK RÖGZÍTÉSE	6
2. CÉLOK	7
2.1. A TELEPÜLÉS ÁTFOGÓ FEJLESZTÉSÉT SZOLGÁLÓ CÉLOK MEGHATÁROZÁSA	7
2.2 RÉSZCÉLOK ÉS A BEAVATKOZÁSOK TERÜLETEI EGYSÉGEINEK MEGHATÁROZÁSA	7
2.2.1 A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata	13
2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre	21
3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ	22
3.1. A STRATÉGIÁHOZ ÉS A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK KÉSZÍTÉSÉHEZ SZÜKSÉGES TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS KÖRNYEZETI ADATOK MEGHATÁROZÁSA	22
3.2. A MEGHATÁROZOTT TERÜLETIGÉNYES ELEMEL ALAPJÁN, JAVASLAT A MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA FŐ ELEMELNEK TÉRBELI RENDJÉRE ÉS A TERÜLET-FELHASZNÁLÁSRA IRÁNYULÓ TELEPÜLÉSSZERKEZETI VÁLTOZTATÁSOKRA	22
3.3. AZ ÖRÖKSÉGI ÉRTÉKEK ÉS A VÉDETTSÉG BEMUTATÁSA, JAVASLATOK AZ ÖRÖKSÉG VÉDELMEÉRE ÉS AZ ÖRÖKSÉGI ÉRTÉK ALAPÚ, FENNTARTHATÓ FEJLESZTÉSÉRE	22
4. HA STRATÉGIA NEM KÉSZÜL, A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE	23
4.1. A KONCEPCIÓ MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ ESZKÖZ- ÉS INTÉZMÉNYRENDSZER	23
4.2. JAVASLAT A KONCEPCIÓ ÉS A VÁLTOZÁSOK NYOMON KÖVETÉSÉRE, A FELÜLVIZSGÁLAT RENDJÉRE	24

BEVEZETÉS

Jelen dokumentum Nyírbogdány Község Településfejlesztési Konceptiója, amely a településfejlesztési konceptióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet alapján került kidolgozásra.

A konceptió a település környezeti, társadalmi, gazdasági adottságaira alapozó, a település egészére készített, a változások irányait és a fejlesztési célokat hosszú távra meghatározó dokumentum.

Az Európai Unió tervezési időszakra való felkészülésben fontos szerepe van a megfelelő módon előkészített, megalapozott konceptióknak, terveknek, így jelen településfejlesztési konceptiónak is. A tervezési folyamat tétje jelentős:

- egyrészt a most kijelölendő irányok hosszú távra meghatározzák a Község fejlődését, jövőjét;
- másrészt jelentős mértékben függ a tervezés sikerétől, hogy az **Európai Unió tervezési időszakban rendelkezésre álló forrásokat** mennyire hatékonyan és eredményesen tudja a Község felhasználni.

A településfejlesztési konceptió és az integrált településfejlesztési stratégia kidolgozását egy részletes megalapozó vizsgálat (helyzetfeltárás, helyzetelemzés, helyzetértékelés) előzte meg. A megalapozó vizsgálat – számszerűsített adatokra, tényekre, tendenciákra támaszkodva – bemutatja a Község gazdasági és társadalmi folyamatait, legfőbb erősségeit, adottságait, valamint gyengeségeit, problémáit. A konceptióban kijelölt fejlesztési irányok a megalapozó vizsgálatban feltárt adottságok és a hosszú távon elérni kívánt állapot közötti utat jelölik ki.

1. JÖVŐKÉP

A település fejlesztésének szereplői

A településfejlesztés a közérdeket alapján történő koordináció, mely a település lakóinak boldogulását szolgálja. A koordinációt a település önkormányzata végzi, melyen kívül egyéb számos szereplő is közrejátszik a fejlesztésben. Ennek tekintetében a településfejlesztésben résztvevőknek két csoportja van:

- a magán szereplők
- közhatalmi szereplők

Településfejlesztés magánszereplői:

Magánszereplők	Meghatározása
Ingatlan tulajdonosok	Minden ingatlan tulajdonosa és bérlője, gazdasági társaság vagy társadalmi szervezet (pl. egyház) Aki ingatlanán - közvetlenül vagy közvetve - fejlesztést hajt végre, az részt vesz a település fejlesztésében. A fejlesztés jellege és mértéke nem csak a vállalkozói ill. fejlesztési szándéktól, hanem a városrendezési tervektől is függ.
Ingatlan fejlesztő	Olyan vállalkozó, aki a fejlesztés helyét, tárgyát és mértékét kitalálja, a szükséges banki kölcsönöket beszerzi, azok visszafizetéséért kezességet tud nyújtani, és a fejlesztés, valamint az értékesítés folyamatát megszervezi. A létrehozott ingatlant piaci terméknek szánja, vagyis a fejlesztés célja az ingatlan eladása. Az ingatlan helyének kiválasztásánál csak a pillanatnyi helyzetet, és nem a városszerkezet hosszú távú fejlődésének kilátásait veszi számításba.
Ingatlan befektető	Ingatlan fejlesztőtől eltérően, nem eladásra, hanem bérbe adásra termel. Az ingatlan befektetők megjelenése a városszerkezetet alakító beruházások megvalósításában új lehetőségeket teremt az önkormányzatokkal való együttműködés számára, ami a városrendezési tervek reális elképzeléseiben is testet ölthet.
Pénzintézetek	A pénzintézetek nem csak a kölcsönök folyósítása révén, hanem közvetlenül, mint vállalkozók is részt vehetnek az ingatlanfejlesztési és beruházási piacon.
Lakosság	A települések lakossága nem csak, mint ingatlan tulajdonos lehet aktív szereplője a település fejlesztésének.

Településfejlesztés közhatalmi szereplő:

Közhatalmi szereplő	Meghatározása
Települési önkormányzat	Saját költségvetésével, valamint megpályázott állami és egyéb fejlesztési kölcsönök és támogatások révén közérdekeket szolgáló fejlesztőként lép fel. A települési önkormányzat koordinációs szerepének egyik legfontosabb eszköze a területhasználat és a beépítés szabályozása. A szabályozási funkció az

	átfogó településrendezési tervek készítésében és egyeztetésében, valamint a helyi építési szabályok megállapításában
Megyei önkormányzat	segítik a települések együttműködését, szervezik az országos beruházások egyeztetését a helyi településfejlesztési és rendezési tervekkel
Kormányzati szervek	minden fejlesztés valamilyen település területét érinti, szükség van az országos és a helyi érdekek egyeztetésére. Ebben az egyeztetési folyamatban fontos szerepet játszanak a megyei önkormányzatok.

1.1 A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan

4

Nyírbogdány Község hosszú távú jövőképeinek meghatározásakor számos külső és belső tényező figyelembevételére van szükség, amelyek alapjaiban determinálják a község hosszú távú fejlődési lehetőségeit. A település történelmi hagyományait, a táj és település jellegzetes kapcsolatát megőrizve, és szükség szerint újra élesztve, az itt élő emberek tapasztalatára és szorgalmára alapozva képzelet el jövőjét.

Nyírbogdány Község otthonos, vonzó arculattal rendelkező község, mely a természeti környezet és községi szolgáltatások kínálata mellett az oktatás-nevelésre, a korszerű egészségfejlesztésre fókuszálva, a korszerű mezőgazdasági infrastruktúrára, valamint a versenyképes gazdaságra kell alapoznia.

Általánosan megfogalmazott cél:

- Nyírbogdány Község nyugodt, biztonságos, élhetőbb település legyen.
- Mezőgazdasági, történelmi múltjára és értékeire építkező települési jellegét megőrizni, erősíteni képes község legyen.
- A település fejlesztés iránya, a helyi közszolgáltatások színvonalának emelése.
- A hagyományos mezőgazdasági tevékenységek mellett speciális termékek előállítása és az erre kiépülő feldolgozóipar kialakítása; a folyamat támogatása.
- Történelmi múltjára és értékeire büszke, arra építkező település legyen.
- Kellemes, sajátos táji adottságú és történelmi atmoszférát sugárzó környezet kialakítása.
- A mezőgazdasági és feldolgozó ipari (kisüzemi) tevékenység a gazdaság és ellátás területén adódó munkalehetőségek mellett, megfelelő megélhetést biztosítson az ott dolgozók részére.

A település fejlesztésének alapelvei

Nyírbogdány Község településfejlesztési koncepcióját a település széles nyilvánossága, államigazgatási szervek és önkormányzati igazgatási szervek bevonásával kell újra gondolni. Ez az egyik biztosítéka annak, hogy olyan fejlesztési elképzelések kerüljenek a településrendezési eszközökbe melyek a település jövőjét, hosszú távú fejlődését és fejlesztését szolgálják. Ezek lehetnek:

- a térségi kapcsolatok erősítése,
- a település fejlesztésének összehangolása a megyei és térségi fejlesztési elképzelésekkel,
- a munkahelyteremtés,
- az építészeti arculat, a még meglévő építészeti értékek megőrzése (településközpont)
- fontos helyen szerepel az idegenforgalom, a turizmus fejlesztése (falusi turizmus),
- a népesség számának szinten tartása ill. lehetőség szerinti emelése,
- a település megtartóerejének, a település potenciáljának növelése, ifjúságmegtartó, családbarát programok kidolgozása és megvalósítása, ennek keretében kedvezményes áron építési telkek biztosítása (kiemelt figyelemmel a több gyermekes családokra),
- a szolgáltatások fejlesztése,

- a természeti környezet fejlesztése, a belterületi zöldfelületek igényes kialakítása, a belterülettől délre szabadidős park további fejlesztése, bővítése, a közeli települések, Bihari-sík Tájvédelmi Körzet, Alföldi térség adta lehetőségek kiaknázása,
- a környezetvédelem, a környezetterhelések minimalizálása, az emberközpontú környezetszemlélet érvényre juttatása, a vidéki életforma népszerűsítése, valamint
- a mezőgazdasági termelés fokozása és kapcsolódó üzemek vonzása.

1.2. A Község jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan

A Község jövőképe alapján, Nyírbogdány a Nyíregyházi-járás, kiszolgáló funkciójú települése legyen.

A térségben lévő települések közös érdeke, az országos, a megyei és (megyehatáron is átnyúló) járási fejlesztési elhatározások figyelembevétele, az ahhoz való alkalmazkodás, illeszkedés. Cél a magasabb szintű tervekben megfogalmazott fejlesztési elhatározásokat, javaslatokat a települési érdekekkel összhangba hozva elősegíteni a település gazdasági, társadalmi fejlődését, élhetőbbé tételét. Fontos pontosítani, és a készülő településrendezési eszközökbe beépíteni az országos területrendezési terv elhatározásain kívül a megyei területrendezési terv járásra és Nyírbogdány Községre vonatkozó kötelező elhatározásait és iránymutató javaslatait.

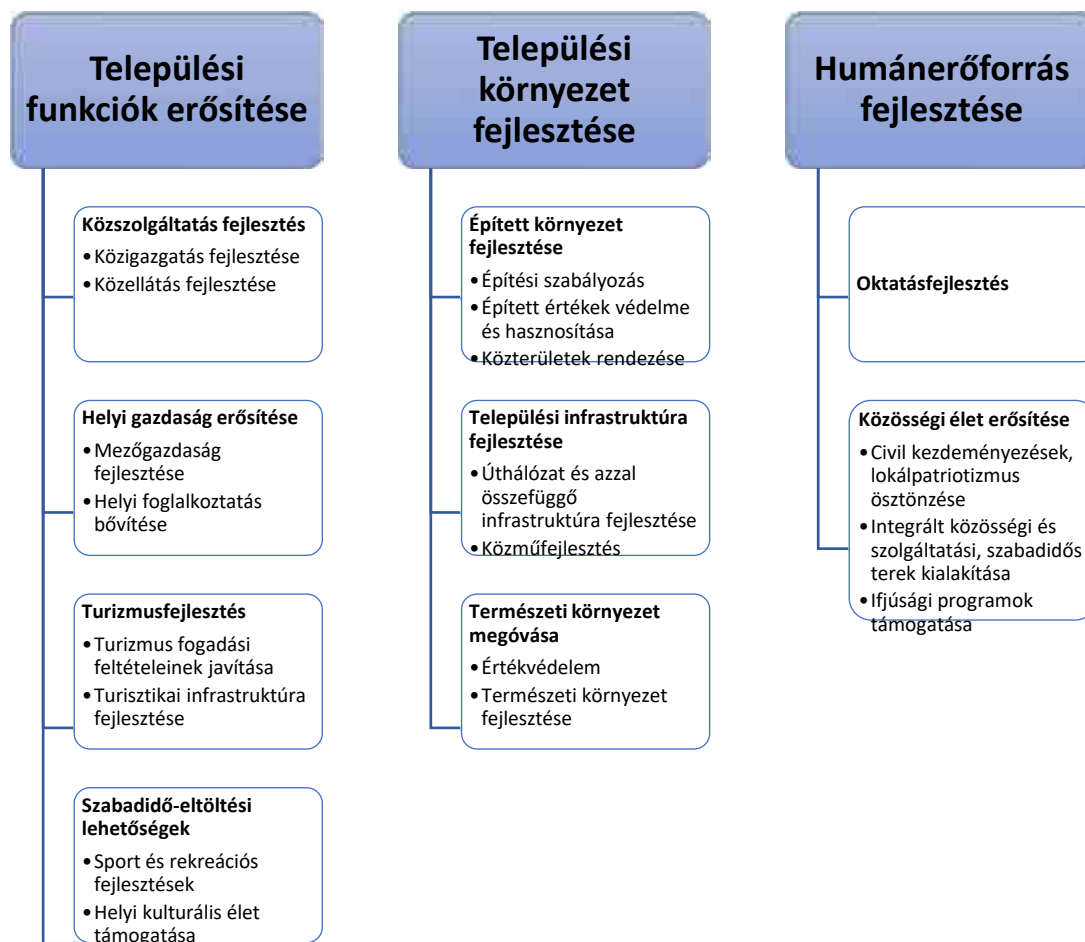
A településen a térségben és országosan is meghatározó mezőgazdasági-élelmiszeripari iparág köré épített szerveződés meghatározza az iparágban működő vállalkozások sikeres térségi együttműködését. Ez hosszú távon biztosítja a térség magas színvonalú fejlődését, valamint elősegíti a további vállalkozásélénkítést, a már meglévő gazdasági területek és kapcsolódó kiszolgáló és üzleti infrastruktúra minőségi fejlesztését. A település célja, a gazdasági területek kijelölése, e területekre betelepülni szándékozó vállalkozások és a területek tulajdonosai közötti megállapodások előkészítése és lebonyolítása, valamint az új vállalkozások térségbe csábítása szerepel.

Nyírbogdány hozzátartozik a megyeszékhely táján értelmezett vonzáskörzetébe. A funkciók koncentrációjának, a kedvező elérhetőségi viszonyoknak és a javuló gazdasági környezetnek köszönhetően Nyírbogdány társadalmi-gazdasági helyzete megerősödhet. Az együttműködés a környező településekkel kiegyensúlyozott térségi fejlődést eredményez, amelynek alapja a felzárkózó Nyírbogdány. Ennek köszönhetően a Község intenzíven be tud kapcsolódni a megyei gazdaságfejlesztési folyamatokba.

Nyírbogdány a térségi szintű turisztikai desztinációhoz kapcsolódóan is fontos szerepet játszhat. A települések természeti és kulturális értékeire építve kialakul egy térségi szinten egységes és versenyképes turisztikai kínálat, amely erősíti a megye idegenforgalmi vonzerejét is. Nemzetközi szinten elsősorban a testvér települési kapcsolatokra, a befektetés-ösztönzésre és a turisztikaimarketingre fektethet hangsúlyt a Község.

1.3. A településfejlesztési elvek rögzítése

A településfejlesztési irányok kijelölése során vannak olyan meghatározó alapelvek, amelyek indikátorokkal ugyan nem feltétlenül mérhetőek, ám meghatározóak a község fejlesztésének egésze, a beavatkozások tervezése, a források allokálása szempontjából. Nyírbogdány esetében a következő településfejlesztési alapelveket kell figyelembe venni:

A célok megvalósítása során az alábbi horizontális céloknak kell érvényesülnie:

Kommunikáció:

- A fejlesztési elképzelések akkor tudnak igazán működni, ha léteznek azok a kommunikációs csatornák, amiken keresztül kapcsolat teremthető a fejlesztések szereplői között. Ezek a szereplők a Településfejlesztés magánszereplői és Közhatalmi szereplői.
- **Célok:**
 - Tájékoztatási csatornák fejlesztése
 - Lakossági vélemények figyelembevétele
 - Civil fórumok támogatása
 - Települési együttműködések fejlesztése

Fenntartható fejlesztések:

- Fontos, hogy a fejlesztésekben közreműködő szereplők felismerjék és tudatosítsák, mit tudnak tenni saját kompetenciájukon belül a fenntartható településfejlesztés céljának elérése érdekében.
- **Célok:**
 - Lakossági szemléletváltás
 - Fejlesztés eredményeképpen megvalósuló szolgáltatások fenntartható működtetése
 - Építések és felújítások során a fenntarthatóság érvényesítése
 - Alternatív energia hasznosítása

2. CÉLOK

2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása

A Község számára elsődleges fontosságú az, hogy a versenyképes gazdaság megtartása és megerősítése érdekében a magas hozzáadott értéket előállító vállalkozások letelepedését elősegítse, melynek kulcsfontosságú része a piacképes és a minőségi tudást biztosító képzési rendszer kialakítása, az üzleti infrastrukturális környezet fejlesztése.

Az átfogó fejlesztési célok a jövőkép elérését szolgálják.

- Népeségmegtartás
- Gazdaságfejlesztés
- Településkép javítás, környezetfejlesztés
- Településközi együttműködés erősítése

A népeségmegtartás a hosszú távú fejlődés alapja. A fejlődés záloga lehet, ha az itt élő népesség tesz a község szellemi és gazdasági tekintetben a fejlődésért, kötődjön a településhez, mert csak egy stabil népességű település képes arra, hogy tartósan fel tudjon lendülni. Egy község pénzügyi stabilitásához nélkülözhetetlen a gazdaságfejlesztése, ez alapozza meg az intézményfejlesztések és településképi fejlesztések háttérét is, melyek egy átfogó célként jelennek meg a fejlesztési koncepcióban.

Nyírbogdány földrajzi, fizikai adottságait nézve homogén településnek tekinthető, viszont a kialakult településszerkezet, a helyi társadalma, az intézményi és közművesítettségi ellátottsági viszonyai alapján jelentősen elkülönülő településrészek nem rajzolódnak ki, mely a település méretéből is érthető. A településkép javítása Nyírbogdány egészét érinti. A községben a cél a zöldfelületek és a közösségi terek növelése, továbbá a kistelepülési jelleg és hangulat erőteljes növelése, melynek a területi hatása a központi településrészen a leginkább hangsúlyos. Nyírbogdány vonzerejének növelése és szerepköreinek erősítése szükségszerű. Ez a célkitűzés magába foglalja a község gazdasági téren vett szerepkörének erősítését, továbbá ellátási, szolgáltatási és igazgatási szerepköreinek bővítését. Az ellátásfejlesztés célterülete Nyírbogdány fejlődő községközpontja.

2.2 Részcélok és a beavatkozások területi egységeinek meghatározása

Települési funkciók erősítése

A tervezett fejlesztések arra fókuszálnak, hogy a helyi lakosok minél több és színvonalasabb szolgáltatást tudjanak igénybe venni Nyírbogdányban, és ezzel együtt csökkenjen a függőség más településektől. Mindezen fejlesztések során egyensúlyt kell tudni tartani a meglévő falusi hangulat és a települési funkciók erősítése között. Akkor tud a legjobban érvényesülni, ha a fejlesztések a helyi adottságokra támaszkodnak, a helyi erőforrásokat preferálják.

- **Célok kiemelten:**
 - o A helyben elérhető települési szolgáltatások bővítése, minőségi javítása
 - o A lakosság életminőségének javítása
 - o A település turisztikai adottságainak kihasználása
 - o A mozgás, a sport, az egészséges életmód népszerűsítése

a) Közzolgáltatás fejlesztés:

A fejlesztések két területre koncentrálnak: A közigazgatási szolgáltatás fejlesztésére, illetve a közellátás fejlesztésére.

- **Célok kiemelten:**
 - o Közigazgatási munka támogatása
 - o Önkormányzat szolgáltatói jellegének erősítése
 - o Közzolgáltatási ellátórendszer minőségmegőrzése, illetve fejlesztése

b) Helyi gazdaság erősítése

Az Önkormányzat célja, hogy lehetőségeihez képest támogassa azokat a mikrovállalkozásokat, amik helyben megtalálható munkahelyeket hoznak létre. Ez a cél párhuzamban áll a települési funkciók megerősítésével, hiszen kiemelt területnek számítanak a kiskereskedelmi, vendéglátást és lakossági szolgáltatást nyújtó vállalkozások segítése.

- Célok kiemelten:

- Helyi vállalkozások támogatása
- Vállalkozói aktivitás növelése

c) Turizmusfejlesztés:

Nyírbogdány nem rendelkezik kiemelkedő táji környezeti értékekkel, de mikrokörnyezetéhez viszonyítva jó adottságokkal rendelkezik, melyekre a jövőben nagyobb hangsúlyt kíván fektetni. Az Önkormányzat turisztika fejlesztési elképzeléseiben szerepelnek infrastrukturális és szolgáltatásfejlesztési célok is, de mindegyik esetben alapvető szempont, hogy a környezeti egyensúly ne sérüljön.

- Célok kiemelten:

- Turisztikai szolgáltatásokat nyújtó szervezetek alapítása, támogatása
- A turisztikai infrastruktúra kiépítése
- Turisztikai együttműködések elősegítése

d) Szabadidő-eltöltési lehetőségek:

Magába foglalja a művelődés, sport, rekreáció területeit. Nyírbogdány életében ezek a területek jelenleg nem töltenek be jelentős szerepet, de szükséges a jelenleg szolgáltatást és szabadidős kínálat bővítése. A szabadidős szolgáltatások biztosítása mellett feladat a lakosság aktivizálása, illetve az újonnan érkező lakosok irányából érkező kezdeményezések figyelembevétele.

- Célok kiemelten:

- A mozgás, sport, egészséges életmód népszerűsítése, támogatása
- Sportolási lehetőségek kialakítása
- Helyi kulturális és művészeti kezdeményezések támogatása

Települési környezet fejlesztése

Az Önkormányzat számára fontos szempont a harmonikus, rendezett településkép kialakítása, ami egyaránt vonatkozik az épített és a természeti környezetre. A lakókörnyezet fejlesztése, megújítása hozzájárul a helyi lakosság pozitív érzetéhez.

- Célok kiemelten:

- Épített és természeti környezet értékmegőrző fejlesztése
- Települési infrastruktúra fejlesztése

a) Épített környezet fejlesztése

A község jelentős nagyságú belterületi tartalékra támaszkodhat lakóterületi fejlesztései során. Az új elképzelések tervezése során fontos azok települési szövetbe való beillesztése, a meglévő településszerkezethez és épített környezethez való alkalmazkodás. A településkép tekintetében konkrétan meg kell határozni, hogy az egyes területrészek milyen karakterű épületek építhetők. Az egységes utcaképek érdekében meg kell határozni a beépítés részletes paramétereit, továbbá építészeti ajánlásokat kell adni. A település identitását meghatározza az évszázadokon át fennmaradt településszerkezet, illetve a település karakterét meghatározó, országos vagy helyi védelem alatt álló építmények. A település egyedisége, hangulata, sajátos vonzó jellege, azaz az egész táj építészeti karaktere akkor marad meg, ha sikerül ezeket a jellegzetes épületeket, építészeti elemeket, formákat megőrizni, s azokat hasznosítani. Fontos, hogy a település, illetve az ott lakók felismerjék épületeik értékét. A településképet jelentősen meghatározzák a közterületi fejlesztések, melyek nagyban befolyásolják a lakosság komfortérzetét, és hozzájárulnak a kikapcsolódáshoz, a szabadidő eltöltéséhez.

A megújuló közterületek találkozási pontként szolgálhatnak és közösségszervező erejük sem elhanyagolható, illetve fontos, hogy közvetett módon a helyi vállalkozásokat is erősíteni tudják a közterületek közelében.

- **Célok kiemelten:**

- Szigorú építés-szabályozás, építészeti karakter meghatározása
- Épített értékek védelme és hasznosítása
- Zöldterületek rekreációs hasznosítása
- Fő utca megújítása

b) Települési infrastruktúra fejlesztése

A község műszaki infrastruktúrájának fejlesztése több tekintetben is fontos. Társadalmi szempontból a műszaki infrastruktúra erőteljesen befolyásolja a településen élők életkörülményeit, meghatározza a településre települők lehetőségeit. Gazdasági szempontból megfelelő fejlesztéseken keresztül jelentős költségmegtakarítások érhetők el. Környezeti, fenntarthatósági szempontból a műszaki infrastruktúra fejlesztésénél a településre jellemző környezeti szempontokat kell figyelembe venni. Belterületen a legfontosabb fejlesztési feladatot a meglévő utak felújítása, a burkolatlan utak szilárd burkolattal való ellátása ill. a településrészek közötti kapcsolatok fejlesztése jelenti. A hiányzó kerékpáros infrastruktúra illetve parkolás fejlesztése helyi közlekedési, valamint kisebb mértékben turisztikai szempontból is lényeges kérdés. A területi fejlesztésekhez egyaránt szükséges a kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése. A közművek tekintetében meg kell vizsgálni az önálló ellátás lehetőségeit a közmű ellátás (vízellátás, szennyvízkezelés, energia) területén. Az alternatív rendszerek segítik megteremteni a külső rendszerektől való függőség csökkentését.

- **Célok kiemelten:**

- Gyűjtőutak fejlesztése, településrészek közötti kapcsolat fejlesztése
- Belterületi utak állapotának javítása, kapcsolódó parkolás megoldása
- Kerékpáros infrastruktúra fejlesztése
- Önálló közműellátás megoldása, alternatív technológiák alkalmazása

c) Természeti környezet megóvása:

A külterület tájszerkezete a táji adottságokhoz alkalmazkodó területhasználatok kialakításával tartható meg leginkább. A felhagyott külterületi részek hasznosítása fontos. Ez egyrészt a mezőgazdasági művelést, másrészt a turisztikai és kulturális szempontból hasznosítható rekreációs területeket jelenti. A természeti környezet minden oldalról határt szab a településnek, meghatározza a fejlesztések irányait. A természetvédelem régóta jelentős tényező a település életében, s a későbbiekben is egyik legmeghatározóbb összetevője lesz a területen zajló folyamatoknak, ami az itt élők számára korlátot, de egyben lehetőséget is jelent.

- **Célok kiemelten:**

- Természeti értékek védelme
- Alulhasznosított területek fejlesztése közösségi céllal

Humán erőforrás fejlesztése

Az Önkormányzat a település humánerejére, mint fontos erőforrásra tekint, aminek fejlesztése visszahat a település egészének jövőjére. A fejlesztések kiemelten támogatott célcsoportjai az ifjúság, a helyi civil szerveződések, illetve a helyben élő magas szellemi tőkét képviselő lakosok. Az Önkormányzat kulcsfontosságú területnek tartja az oktatási terület fejlesztését, illetve a helyi közösségi élet erősítését.

- **Célok kiemelten:**

- A fejlesztések humán erőforrás háttérének támogatása
- Civil kezdeményezések támogatása

a) Oktatásfejlesztés

Település feladata, hogy felmérje, közép- és hosszútávon a meglévő iskolarendszernek milyen kapacitáshiánnyal kell megküzdenie és ez milyen fejlesztési igényekkel jár.

- **Célok kiemelten:**
 - o A meglévő oktatási intézményrendszer kapacitásbővítése
 - o A művészeti képzés intézményi hátterének biztosítása

b) Közösségi élet erősítése

A település életében komoly kihívás jelent, hogyan tudja a helyi közösség magát folyamatosan építeni, fejleszteni úgy, hogy a meglévő helyi civil társadalom is erős maradjon. Az Önkormányzat a meglévő erőforrásaival igyekszik hátteret biztosítani a közösségi élet színtereinek, illetve segíteni azokat a kezdeményezéseket, amik a helyi közösség kohézióját erősítik. A közösségi kezdeményezések támogatásánál kiemelt célcsoportnak számít az ifjúság. Az Önkormányzat a civil szervezetekkel partneri viszonyra törekszik, a település jövőjét befolyásoló legfontosabb kérdésekben folyamatosan konzultál a helyi lakosokat képviselő civil szervezetekkel.

- **Célok kiemelten:**
 - o Helyi identitás erősítése
 - o Közösségi kezdeményezések támogatása
 - o Az ifjúság ügyeinek támogatása
 - o Civil szervezetek bevonása a településfejlesztési munkába

Integrált és tematikus beavatkozási területek**Nyírbogdány tematikus céljai:**

- A külső és belső megközelíthetőség és elérhetőség javítása
- A térségi szerepkör erősítése
- Fejlett vállalkozói infrastruktúra kiépítése, a stabil és diverzifikált gazdasági struktúra megteremtése
- A fenntartható turizmus kialakítása
- Kiegyensúlyozott településszerkezet kialakítása és az épített környezet védelme
- A természeti és környezeti állapot javítása
- Korszerű, a gazdaság igényeihez illeszkedő humán erőforrás fejlesztés
- A magas szintű kultúra és a közművelődés lehetőségeinek biztosítása
- A lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése
- A szociális biztonság megteremtése, és az esélyegyenlőség biztosítása

Integrált és tematikus beavatkozási területek:

Integrált és tematikus beavatkozási területek			Cél
Üzleti infrastruktúra fejlesztése			Többségi és teljesen önkormányzati tulajdonú üzleti infrastruktúra-fejlesztés; pl.: iparterületek, ipari parkok, logisztikai központok, inkubátorházak, technológiai parkok, innovációs központok, valamint többségi és teljesen magántulajdonú üzleti infrastruktúra fejlesztése
Foglalkoztatás-bővítést szolgáló önkormányzati gazdaságfejlesztési akciók	szolgáló	egyéb	A helyi termékekhez, termelést követő műveletekhez, rövid ellátási láncokhoz kapcsolódó önkormányzati logisztikai fejlesztése, beleértve a közétkeztetéshez kapcsolódó fejlesztéseket (élelmiszer feldolgozási és más termelő beruházási tevékenység támogatása nem lehetséges);

	Önkormányzatok helyi vállalkozásfejlesztési szolgáltatásai, befektetés ösztönző tevékenységei. Pl.: térségi gazdaság-fejlesztési hálózat, befektetés- és beruházás ösztönzési akciók, vállalkozásokat segítő, a helyi termékek menedzsmentelése, piacra jutáshoz kapcsolódó programok
Turizmusfejlesztés	Foglalkoztatási célú, térségi és helyi kulturális és természeti örökségre alapozott turisztikai attrakciófejlesztés; Kulturális és természeti örökség védelme; Országos és nemzetközi jelentőségű természeti és kulturális örökség turisztikai hasznosítása
Kutatás, technológiai fejlesztés és innováció	A nemzetgazdasági szinten jelentős méretű, a hazai innovációs környezetbe integrálódó egyedi K+I beruházások ösztönzése; új vállalati K+I munkahelyek teremtésének elősegítése; K+I infrastruktúra létrehozása
Kis- és középvállalkozások versenyképességének javítása	Már meglévő üzleti infrastruktúra kapacitások továbbfejlesztése növelve azok minőségét és az általuk nyújtott szolgáltatások körét, innováció ösztönzésére irányuló fejlesztések; modern eszköz- és gépparkok, valamint fejlett infrastruktúrával ellátott telephelyek kialakítása, a korszerű technológiákba és gépi berendezésekbe történő beruházások támogatása; vállalkozói mentorálás; a termelési folyamatok energia és nyersanyag felhasználásának csökkentése; klasztermenedzsment szolgáltatások fejlesztése; vállalkozások hatékonyságának növelése és növekedési esélyeinek javítása érdekében a piacra jutás feltételeinek támogatása
Infokommunikációs fejlesztések	Szemléletformáló és kommunikációs kampányok, rendezvények, tanácsadási tevékenységek támogatása; a hazai vállalkozások üzleti hatékonysága növelésének támogatása felhőalapú IKT megoldások bevezetésének és fejlesztésének ösztönzése; a már meglévő, de elsősorban újonnan létrehozandó közösségi internet hozzáférési pontok fejlesztése, szolgáltatás portfóliójuk bővítése a pontok infrastruktúrájának, eszközállományának és szolgáltatásainak javítása; közszolgáltatást ellátó intézmények korszerű és gazdaságos kormányzati és hatósági távközlési hálózatainak fejlesztése, elavuló aktív eszközeinek modernizációja
Településfejlesztés, környezet, klíma	Vállalkozásokat, helyi kereskedelmet, szolgáltatásokat ösztönző településfejlesztés; települési zöldfelületek és zöldinfrastruktúra fejlesztése; települési környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztések (pl. belterületi csapadék és belvízelvezetés; hulladék termikus hasznosítása, hulladék égetéssel történő kezelése)

Energetika, megújuló energia, energiahatékonyság	A települési önkormányzati épületek, kiemelten önkormányzati intézmények, energiahatékonyságnövelést és megújuló energiafelhasználást célzó fejlesztései, valamint önálló, helyi ellátást biztosító megújuló energiatermelő rendszereinek, közösségi fűtőrendszereinek létesítése, helyi alkalmazkodás támogatása helyi energetikai akcióprogram (SEAP) segítségével. Energiamenedzsment rendszer bevezetése; vállalkozások energiahatékonyság-, valamint megújuló energia növelését célzófejlesztéseinek támogatása; Lakóépületek energetikai korszerűsítése
Közlekedés-fejlesztés, útfejlesztések	Közüti közösségi, kerékpáros és gyalogos közlekedés; hivatásforgalmú kerékpárforgalmi hálózatok, kerékpár-tárolási lehetőségek, kerékpáros közösségi közlekedési rendszerek fejlesztése; közlekedésbiztonsági fejlesztések
Gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde, óvoda, családi napközi)	Óvoda, bölcsőde és családi napközi elsősorban kapacitásbővítő infrastrukturális fejlesztése; óvodai és bölcsődei intézményekben dolgozó humán erőforrás fejlesztése; életpályájának javítása; a képzési rendszerek fejlesztése; a dolgozói mobilitás ösztönzése; a már állományban lévő bölcsődei dolgozók, (óvoda)pedagógusok általános képzése; a rugalmas foglalkoztatás, családbarát munkahelyi környezet kialakítása keretében a munkahelyi családi napközi szolgáltatások létrehozásához és működtetéséhez szükséges humánkapacitások fejlesztése
Egészségügyi ellátás fejlesztése	Önkormányzati fenntartású egészségügyi alapellátás (házi orvos, gyermekorvos, fogorvos, védőnő és kapcsolódó ügyeleti ellátás) infrastrukturális feltételeinek javítása
Szociális szolgáltatások fejlesztése	A szociális alapellátás infrastrukturális feltételeinek javítása
Leromlott területek rehabilitációja	Telepprogram
Foglalkoztatást segítő beavatkozások	Társadalmi felzárkóztatási programok; Kompetenciafejlesztés a foglalkoztathatóság javítása és egyes humán közszolgáltatások színvonalának növelése érdekében (halmozottan hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci részvétele, szociális és egészségügyi ellátásban dolgozók képzése); alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztathatóságának javítása; gyakornoki program, munkahelyi rugalmasság; munkahelyi képzés
Helyi közösségi programok, közösségfejlesztés	Helyi közösségfejlesztési programok megvalósítása; helyi közösséget és identitást erősítő, népességet, fiatalokat megtartó akciók támogatása

Természetvédelmi és élővilágvédelmi fejlesztések	A védett, illetve közösségi jelentőségű fajok, élőhely-típusok természetvédelmi helyzetének javításához szükséges zöld infrastruktúra-fejlesztések az országos Natura 2000 hálózat területén; inváziós fajok visszaszorítása, szukcessziós folyamatok szabályozása, leromlott állapotú vagy erősen átalakított élőhelyek rehabilitációja, új élőhelyek kialakítása, a vízháztartás, illetve a vízminőség javítását célzó beavatkozások, vadfajok kártételének megelőzéséhez szükséges infrastruktúra kialakítása, a védett fajok szabad mozgását szolgáló infrastruktúra kialakítása, vonalas létesítmények természetkárosító, tájromboló hatásának mérséklése, a közösségi jelentőségű, ill. védett fajok ex-situ megőrzéséhez, a fajmegőrzési programok akciótervének végrehajtásához szükséges eszközrendszer kialakítása, fejlesztése; tájékoztató táblák kihelyezése, információs pontok kialakítása, tematikus bemutatóhelyek hálózatának
---	---

2.2.1 A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

Jövőkép - átfogó célok

Aktív jövőkép

Nyírbogdány Község aktív jövőképét alapvetően a meglévő értékek megóvásával és a fejlesztésével alapozhatja meg. Az új értékek létrehozására a lehetőségek nyitottak, melyek a korlátok betartása mellett kihasználásra várnak. A már meglévő értékek rendezésére, hasznosítására, fejlesztésére és azoknak a pótlására a gyengeségek kiküszöbölhetőek, és az értékekre és lehetőségekre alapozó jövőképet gátló veszélyek elhárítása a cél.

Passzív jövőkép

Nyírbogdány Község passzív jövőképe alapvetően az értékek fenntartása, a fejlesztési lehetőségek kihasználása, a gyengeségek kiküszöbölésének megkezdése és az esetleges veszélyek elhárítása.

Az aktív és passzív jövőképek alapvető különbsége, hogy a megfogalmazottak egymástól térben és időben függetlenül valósulnak meg. Az aktív jövőképek azonnal, míg a passzív jövőképek halasztást is elbírnak a célok és feladatok megvalósítása érdekében.

A vázolt jövőképváltozatok megvalósulása a település fejlődését, a lakók elégedettségét, a meglévő és új vállalkozások virágzását eredményezheti. A község lakosságmegtartó képessége megnő az elvárt színvonalat nyújtó szolgáltatásokkal.

Amennyiben a fejlesztések megvalósulása elmaradna, Nyírbogdány Község egy lesz a többi település közül, amely a település előregedését, a leépülést választja.

Település fejlesztését szolgáló célok, melyeket mind térségi mikro- körzeti szinten, mind helyi szinten kívánja megvalósítani, az alábbi célkitűzésekkel:

- közterületek tisztaságának biztosítása,
- közigazgatás minőségi fejlesztése,
- önkormányzati gazdálkodás javítása
- önkormányzati tulajdonú ingatlanok, közterületek és infrastruktúra fejlesztése,
- közlekedési hálózat fejlesztése,
- nevelési-, oktatási intézményrendszer fejlesztése,
- kultúra-, művelődés, identitás fejlesztése,
- sportélet és a szabadidős-sport fejlesztése,
- idegenforgalom és turizmus fejlesztése,
- környezetvédelem, levegőtisztaság javítása, fejlesztése,
- közrend és közbiztonság fejlesztése, javítása,
- munkahelyteremtés,
- a településfejlesztési és településrendezési feladatok összehangolása,
- településrendezési eszközök és a tényleges területhasználat közötti eltérések, konfliktusok feloldása,
- szomszédos településekkel való szoros együttműködés,
- gazdaság fejlesztése.

A célként megfogalmazottak a magasabb szintű területfejlesztési dokumentumokhoz illeszkednek, azokkal nincsenek ellentmondásban.

A fentiek figyelembevételével Nyírbogdány Község jövőképe 2030-ig a következő:

Nyírbogdány legyen a térségi erőforrásokra és együttműködésre alapozott, valamint a környezettudatosságban élenjáró, mintaeértékű térségközpont egyik települése, ahol a kiegyensúlyozott és fenntartható fejlesztés eredményeként az aktív, egészséges és családokban gyarapodó társadalom számára az életminőség magas színvonala, a biztos megélhetés, valamint a nyugodt, kulturált életfeltételek egyaránt biztosítottak.

A fenti jövőkép integrált módon fogalmaz meg egy 2030-ra reálisan elérhető, értékekre és lehetőségekre alapozott, tudatos fejlesztés eredményeként biztosítható célállapotot. A 2030-ra vonatkozó jövőkép részletesen kibontva a következő:

A település fejlesztését szolgáló célok vizsgálata

Átfogó célok	Rész célok
I. Népeségmegtartás	Népeségmegtartás általánosan ▪ közösségi célokra alkalmas közterületek kialakítása ▪ a lakó- és kereskedelmi ingatlanok felújítása ▪ a civil élet élénkülése ▪ a társadalmi viszonyok javulása, esélyegyenlőség Közrend és közbiztonság fejlesztése ▪ közterület felügyeleti funkció ▪ polgárőrség fejlesztése ▪ munkahelyek teremtése ▪ közművek kiépítése, fejlesztése

Életkörülmények javítása

- életminőség javítása, megélhetési gondok csökkentése
- munkaképes korú lakosság piacképes képzettségi szintjének növeléséhez szükséges gyakorlati szakképzés helyi lehetőségeinek megteremtése, kiépítése
- középületek fejlesztése, színvonalainak növelése, nevelési-, oktatási intézményrendszer fejlesztése, színvonalának emelése, az ellátás kiterjesztése
- infrastruktúra fejlesztés
- innovatív intézmény vagy szolgáltatáslétrehozása
- szabadidő eltöltés feltételeinek növelése, bővítése,
- kultúra-, művelődés, identitás fejlesztése
- kulturális rendezvények biztosítása
- programszervezés
- helyi közösségerősítés,
- sportélet és a szabadidős-sport fejlesztése
- helyi sportélet színtereinek fejlesztése
- civil élet támogatása,
- településen belüli kommunikáció javítása
- önkormányzat és lakosság között

Infrastruktúra fejlesztése

- kerékpárút, járdaépítés, utak felújítása, közlekedési hálózat fejlesztése, parkolási feltételek javítása,
- közművek felújítása, kiépítése, új beépítésre szánt területen a közművek kiépítése,
- intézmények fejlesztése, korszerűsítése

Önkormányzati tulajdonú ingatlanok, közterületek és infrastruktúra fejlesztése

- önkormányzati épületek felújítása
- közterületek javítása, rendezése
- közmű- és közlekedés fejlesztése
- természeti és épített értékek védelme
- településkép javítása, zöldterület létesítése

II. Gazdaságfejlesztés	Munkahelyteremtés ▪ <i>humán erőforrásprogram keretében a munkaerő tartalék átképzése,</i> ▪ <i>vállalkozói kedv növelése</i> ▪ <i>munkahelyteremtő vállalkozások segítése</i> ▪ <i>a felsőfokú képzés térséget érintő biztosítása,</i> ▪ <i>a fiatalok identitástudata alakítása, az ittmaradás érdekeltségének kialakítása,</i> ▪ <i>a lakónépesség mobilitási képességét a közlekedési infrastruktúrák fejlesztése elősegíti, a közlekedés és elérhetőség javítása, a települési kapcsolatok napi igénybevétele, fejlődése a lakónépesség helyben maradását generálhatja</i> ▪ <i>önkormányzati gazdálkodás javítása</i> ▪ <i>önkormányzativagyon gyarapítása</i>
III. Településkép javítás, környezetfejlesztés	Önfenntartás elősegítése ▪ <i>vállalkozói kedv elősegítése</i> ▪ <i>mezőgazdaság helyreállítása, támogatása</i> ▪ <i>alternatív növénytermesztés és feldolgozás</i>
	Szolgáltatásbővítés ▪ <i>rekreációs területek kiépítése, fejlesztése</i> ▪ <i>vendéglátó egységek fejlesztése</i> ▪ <i>kulturális programok rendezése</i> ▪ <i>környezetvédelem, levegőtisztaság javítása, fejlesztése</i> ▪ <i>megújuló energiaforrások lehetőségeinek biztosítása</i> ▪ <i>környezettudatos hulladékgazdálkodás</i> ▪ <i>természeti környezet megőrzése</i>
	Turizmus fejlesztése ▪ <i>helyi identitás erősítése</i> ▪ <i>új, piacképes kínálatok kimunkálása</i> ▪ <i>szálláshelyek kialakítása</i> Horgász-vadászturizmus fejlesztése ▪ <i>idegenforgalom erősítése igények felmérése</i>
IV. Településközi együttműködés erősítése	Településközi együttműködés általánosan ▪ <i>közös programok, közös pályázatok,</i> ▪ <i>közigazgatás minőségi fejlesztése:</i> - <i>ügyfélfogadási idő kinyújtása</i> - <i>teljeskörű, ügyfélbarát, elektronikusügyintézés</i> ▪ <i>egészségügyet érintő együttműködések.</i>

A jövőkép és a hosszú távú célok összhangja a hasonló időtávú koncepciókkal (OFTK, megyei koncepció)

A jövőkép és a hosszú távú célok összhangja az OFTK-val

A 2014. januárjában elfogadott (1/2014. (I. 3.) OGY határozat) Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK) négy hosszútávú – 2030-ig szóló – átfogó fejlesztési célt és ezek elérése érdekében tizenhárom specifikus célt, köztük hét szakpolitikai jellegű és hat területi célt fogalmaz meg, amelyekhez a koncepció jövőképe és átfogó célkitűzései szorosan illeszkednek.

Átfogó célok illeszkedése

Értékt teremtető, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés: Az OFTK keretében megfogalmazott egyik átfogó cél a gazdasági növekedés, fejlődés és jövedelemtermelés biztosítása. Nyírbogdány Község településfejlesztési koncepciójának „**Gazdaságfejlesztés**” átfogó célja teljes mértékben összhangban áll az OFTK ezen céljával, valamint a cél elérése érdekében megjelölt kiemelt eszközökkel (a gazdaságba történő beruházások és a vállalkozásfejlesztés támogatása, a kis- és középvállalkozások megerősítése). Mind az OFTK, mind a településfejlesztési koncepció esetében az egyik átfogó cél fókuszja a gazdaságfejlesztés, a foglalkoztatás növelése és a vállalkozások fejlesztése.

Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom: Az OFTK ezen átfogó célja a társadalomra, az életminőség javítására fókuszál összhangban Nyírbogdány Község „**Népességmegtartás**” elnevezésű átfogó céljával, amely a község társadalmi, szociális problémáira fogalmazza meg a legfontosabb fejlesztési stratégiákat.

Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme: Az OFTK átfogó célként fogalmazza meg az erőforrások megőrzését a jövő generációinak számára. Ezzel a céllal részben koherens Nyírbogdány koncepciójának „**Településkép javítás, környezetfejlesztés**” átfogó célja. Ezen átfogó célt szolgáló részről az energiahatékonyság növelésére, a megújuló energiaforrások alkalmazásának terjesztésére fókuszál.

Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet: Ez az átfogó cél OFTK területfejlesztési, térszerkezeti céljait integrálja. Kimondja, hogy többközpontú térszerkezet megvalósítása érdekében szükséges a gazdasági fejlődést biztosító beruházások területi terítése, a versenyképességet segítő térszerkezet, valamint a térségi kapcsolatok kialakítása, erősítése.

A térségi integráció elmélyítéséhez szükséges a város-vidék kapcsolatok megújítása, a térségi autonómia, az önellátó és önfenntartó képesség erősítése.

A területi kohézió és a térségi esélyegyenlőség erősítéséhez kiegyensúlyozott térszerkezet, területi kiegyenlítődés, a perifériák és elmaradott térségek felzárkóztatása, a térségi sajátosságoknak megfelelő térségi fejlődési pályák kialakítása szükséges. „**Településközi együttműködés erősítése**” törekvés a kiegyensúlyozott térségi fejlődést elősegítő, környező településekkel való együttműködési lehetőségeket foglalja magába, így illeszkedik az OFTK fenntartható térszerkezet kialakítására irányuló céljához.

Nyírbogdány Község településfejlesztési koncepciójában megfogalmazott részcélok illeszkedését az OFTK specifikus céljaihoz alábbi táblázat mutatja be:

A településfejlesztési koncepció rész céljainak illeszkedése az OFTK-hoz

Az OFTK specifikus céljai		Nyírbogdány Község Településfejlesztési Konceptió rész céljai
Szakpolitikai célok	1. Versenyképes, innovatív gazdaság	Munkahelyteremtés
	2. Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság	Turizmus fejlesztése
	3. Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás	Életkörülmények javítása
	4. Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I	Munkahelyteremtés
	5. Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom	Önfenntartás elősegítése
	6. Jó állam, szolgáltató állam és biztonság	Településközi együttműködés erősítése
	7. Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata és környezetünk védelme	Szolgáltatásbővítés
Területi célok	1. Az ország makroregionális szerepének erősítése	Nem releváns
	2. A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat	Nem releváns
	3. Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése	Önfenntartás elősegítése
	4. Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése	Falusi turizmus fejlesztése, Vadászturizmus fejlesztése
	5. Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságosztónzés	Infrastruktúra fejlesztése, településközi együttműködés erősítése
	6. Összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása	Infrastruktúra fejlesztése

A jövőkép és a hosszú távú célok összhangja a megyei területfejlesztési koncepcióval

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat Közgyűlésének feladat- és hatáskörében eljárva, a 19/2021. (II. 26.) önkormányzati határozattal (a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Koncepciója I. Előkészítő Fázis és II. Javaslattevő Fázis), illetve a 26/2021. (V. 03.) önkormányzati határozattal (Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Program (Stratégiai és Operatív Program, valamint a területi tervek környezeti és területi hatásvizsgálatai) fogadott el területfejlesztési dokumentumokat. Ez a koncepció 3 átfogó és 4 tematikus, illetve 3 területi stratégiai célt jelölt ki. Az átfogó célok ötvözik a megye legfontosabb gazdaságpolitikai, társadalompolitikai, ökológiai kihívásokra adott válaszait.

Átfogó célok illeszkedése

Az aktív megye – Értéktերemő közfoglalkoztatás és az aktivitás növelése: Az aktív megye átfogó cél a foglalkoztatási, munkaerő piaci kérdéseket és a munkahelyteremtéssel kapcsolatos gazdaságfejlesztési célokat integrálja. Nyírbogdány településfejlesztési koncepciójának „Gazdaságfejlesztés” átfogó célja teljes mértékben összhangban áll Szabolcs-Szatmár-Bereg megye ezen átfogó céljával, mindkét koncepció egyik fő célja a foglalkoztatás és aktivitás növelése, valamint a foglalkoztatás feltételeinek javítása.

A szolidáris megye – A szegénység felszámolása és a leszakadó térségek felzárkóztatása: A szolidáris megye Szabolcs-Szatmár-Bereg megye legégetőbb társadalmi, szociális problémáira és a tartós leszakadással veszélyeztetett térségek felemelésére fogalmazza meg a legfontosabb fejlesztési stratégiákat. Ezzel Nyírbogdány koncepciójának „Népességmegtartás” átfogó célja biztosítja az összhangot, mivel mindkét koncepció fő célkitűzései között szerepel a társadalmi különbségek csökkentése és a lakosság életminőségének növelése.

A vonzó megye – Vonzó természeti, társadalmi, kulturális és gazdasági környezet megteremtése: A vonzó megye azokat a fejlesztéspolitikai irányokat jelöli ki, amelyek egy ideális és fenntartható ökológia állapotot megtartása mellett egy befektető- és vállalkozásbarát üzleti környezetet hoznak létre, a helyi közösségek életminőségét javítják és az ide érkező turisták igényeit, szükségleteit is kielégítik. Összességében ugyanezek a célok jelennek meg Nyírbogdány jövőképében és átfogó célkitűzésében.

A településfejlesztési koncepció rész céljainak illeszkedése a megyei célkitűzésekhez

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Településfejlesztési Konceptió stratégiai céljai	Nyírbogdány község Településfejlesztési Konceptió rész céljai
1. Versenyképes élelmiszergazdaság: Az agrárgazdaság erősítése fókuszált módon	Munkahelyteremtés Önfenntartás elősegítése
2. Zöld megye: Zöldgazdaság, klímabarát energiagazdálkodás, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás	Szolgáltatásbővítés
3. Proaktív megye: A megyei szintű gazdasági, társadalmi önszerveződés feltételeinek kialakítása	Munkahelyteremtés Életkörülmények javítása
4. Képzett megye: Rugalmas szakképzési, felsőoktatás és innovációs környezet kialakítása	Munkahelyteremtés Életkörülmények javítása
5. Fejlett centrum: A nyíregyházi agglomerációnak, mint gazdasági, foglalkoztatási, közszolgáltatási és kulturális centrumnak a fejlesztése	Munkahelyteremtés
6. Dinamizálódó decentrumok és szolgáltató járásközpontok: A megyei gazdasági decentrumainak és járásközpontjainak funkcióbővítése és összehangolt fejlesztése	Településközi együttműködés általánosan
7. Élhető vidék és felzárkózó külső periferiák: A megye külső periferiáinak komplex felzárkóztatása és a vidéki térségek integrált fejlesztése	Munkahelyteremtés Életkörülmények javítása Településközi együttműködés általánosan

HATÁSVISELŐK											
HATÓTÉNYEZŐK		Településfejlesztési- rendezési dokumentumai	Település társadalma	Humán infrastruktúra	Gazdaság	Önkormányzati gazdálkodás	Táji, természeti adottságok zöldfelületi rendszer	Épített környezet	Közlekedés	Közmű	Környezetvédelem, klimatikus viszonyok
	Településfejlesztési- rendezési dokumentumai		+	+	+	+	++	++	++	++	++
	Település társadalma	+		+	+	0	-	-	-	-	-
	Humán infrastruktúra	+	+		+	++	0	-	-	-	-
	Gazdaság	+	+	+		0	+	0	++	+	0
	Önkormányzati gazdálkodás	+	+	++	0		+	+	+	++	+
	Táji, természeti adottságok zöldfelületi rendszer	+	0	-	-	+		++	+	++	+
	Épített környezet	+	++	+	+	+	++		++	++	++
	Közlekedés	+	-	+	++	+	+	++		+	++
	Közmű	+	+	+	++	++	+	++	+		+
	Környezetvédelem, klimatikus viszonyok	+	++	++	++	+	++	++	++	+	

Illeszkedés- kölcsönhatás kapcsolat:

++ erős közvetlen kapcsolat, + áttételes kapcsolat, 0 nincs kapcsolat, - bizonytalan kapcsolat

2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

Nyírbogdány szolgáltatások és funkcióellátottság tekintetében kedvező pozíciót mondhat magáénak. A településen számos szolgáltatás elérhető, illetve számos szolgáltatás fejlesztésre került az elmúlt időszakban. Az akcióterületi fejlesztéstől nem csupán azt várjuk, hogy a településképi, funkcióbővítő beavatkozások megtörténjenek, hanem azt is, hogy az itt elért eredmények befolyással legyenek a település egészére, esetenként hatásuk akár a tágabb közigazgatásra is kiterjedjen. Ez részben azt is jelenti, hogy a pontszerű fejlesztések szétsugároznak és a rehabilitált terület környezetében eddig meg nem valósult, piaci alapú fejlesztések indulhatnak meg, amelyek eredményei összeérnek az önkormányzat által irányított településfejlesztésekkel. Tágabb értelemben pedig az egész települési környezetre, a lakosság életminőségére nézve pozitív változások várhatóak. Az akcióterületek a településfejlesztés gócpontjai, kiemelt fejlesztési célterületei, ahol több, egymással összefüggő beavatkozás, projekt valósul meg. Az akcióterületi fejlesztések várhatóan nem csak a községben, hanem a vonzáskörzetében is éreztetik hatásukat.

21

Tervezett beavatkozások és településrészek kapcsolatai:

Az akcióterületek a 3 településrész (településközpont, kertvárosias és falusias lakóterület, Gyártelep) alapján kerül lehatárolásra.

1. Településközpont	
Akcióterületi projekt	Piac kialakítása Sport és rekreációs tér fejlesztése Művelődési Ház fejlesztése
Pontszerű beavatkozások	Közparkok fejlesztése
2. Kertvárosias és falusias lakóterületek	
Akcióterületi projekt	Lakókörnyezet minőségi fejlesztése Települési infrastruktúra fejlesztése Zöldterületi hálózat fejlesztése
Pontszerű beavatkozások	Közparkok fejlesztése Fecskeházak kialakítása
3. Gyártelep	
Akcióterületi projekt	Lakókörnyezet minőségi fejlesztése Települési infrastruktúra fejlesztése Zöldterületi hálózat fejlesztése
Pontszerű beavatkozások	Ipari Park infrastruktúrájának kialakítása

Hálózatos, Soft projektek (egymással összehangolt, térben kapcsolódó projektek)				
Projekt megnevezése	NYÍRBOGDÁNY	Településrészek		
		Településközpont	Kertvárosias és falusias lakóterület	Gyártelep
Kerékpárút fejlesztése				
Fasorok létesítése				
Bel- és külterületi utak javítása				
Közösségi zöldfelület fejlesztése				
Belvízelvezető rendszer korszerűsítése				

 Kapcsolat

3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

Stratégia jelenleg nem készül.

Társadalmi adatok meghatározása:

A megalapozó munkarész 1.7. fejezetében részletesen kidolgozásra került a község társadalmi adatainak meghatározása, mely alapján megállapítható, hogy a község lakosságszáma tovább javítható.

Gazdasági adatok meghatározása:

A megalapozó munkarész 1.9., valamint 1.10. fejezeteiben részletesen kidolgozásra kerültek a község gazdaságára vonatkozó adatok meghatározása, mely alapján megállapítható, hogy a községet mezőgazdaságra alapozott gazdaság jellemzi. Azonban a szükséges kereskedelmi-szolgáltató területek, ipari területek és mezőgazdasági üzemi területek a településen még nem állnak megfelelő nagyságban rendelkezésre, ezért azok megfelelő méretű és kedvező elhelyezkedésű kijelöléséről a településrendezési eszközökben kell gondoskodni.

Környezeti adatok meghatározása:

A megalapozó munkarész 1.12-1.17. fejezeteiben részletesen kidolgozásra került a község környezeti adatainak, adottságainak meghatározása, mely alapján megállapítható, hogy a község rendezett táji és települési zöldfelülettel rendelkezik, melynek fenntartása a jövő nemzedékeinek is feladata lesz. A meglévő épített környezet egyes elemeinek jelentős mértékű felújítására, megújítására van szükség, míg más elemeinek fejlesztése szükséges annak érdekében, hogy az itt élők, illetve ide látogatók számára a külső-belső településkép vonzóbb legyen.

3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

A megalapozó munkarész 1.15. fejezetében részletesen kidolgozásra kerültek a község közlekedésére vonatkozó adatok, mely alapján - többek között - megállapítható, hogy a község közúti közlekedése megfelelő.

A megalapozó munkarész 1.16. fejezetében részletesen kidolgozásra kerültek a község közművesítésére vonatkozó adatok, mely alapján - többek között - megállapítható, hogy a község közmű ellátottsága megfelelő.

3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

A megalapozó munkarész 1.14.6. fejezetében részletesen kidolgozásra kerültek a község épített környezet értékeire vonatkozó adatok, mely alapján - többek között - megállapítható, hogy műemlék, történeti kert, nemzeti emlékhely, műemléki terület a községben nem található.

Az Önkormányzat a 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján elkészítette és jóváhagyta 20/2017. (XII.27.) számú rendelettel (a továbbiakban: helyi településkép védelmi rendelet) a településképének védelméről szóló helyi rendeletet, melyben helyi egyedi védelem alá vont épület, érték, illetve helyi területi védelem még nem lett megnevezve. A megalapozó munkarészek azonban feltárták, hogy ezt felülvizsgálni szükséges.

Javaslat a helyi építészeti örökség fenntartható fejlesztésére: első lépésként a településkép védelmi rendelet felülvizsgálata szükséges, annak érdekében, hogy a védettség ténye rögzítésre kerüljön és az értékek szükségszerűen szakszerű felújítása megtörténhessen. A település közigazgatási területén található régészeti területeket az adatszolgáltatási eljárásnak megfelelően a településrendezési eszközökben fel kell vezetni.

4. HA STRATÉGIA NEM KÉSZÜL, A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE

4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer

Nyírbogdány a Településfejlesztési koncepció elfogadását követően az abban rögzített célok eléréséhez a településrendezési, fejlesztési- és üzemeltetési feladat- és eszközrendszerét illeszteni (felülvizsgálni és módosítani) kívánja.

A koncepció megvalósításához elengedhetetlenül szükséges a kitűzött célok és a megindult folyamatok határainak folyamatos figyelemmel kísérése, illetve mérése beleértve a pozitív és negatív hatásokat egyaránt, amely az egyes tématerületekért felelősök feladatát kell, hogy képezze. A hatások mérésére alkalmas megbízható módszereket kell kialakítani és alkalmazni, majd visszacsatolni a pozitív, előremutató hatások felerősítésével és a negatív folyamatok kiszűrésével.

A jövő nem egyetlen lépéssel, akcióval jön létre, valósítható meg. Ahhoz, hogy Nyírbogdány Község által elképzelt jövő megvalósítható legyen, meg kell határoznunk azt a tevékenységsort, amely tartalmazza a településvezetőkre váró feladatokat. Mindaz, amit a közösség a jövőképpen önmaga számára kitűzött a célkövető menedzselés tesz lehetővé.

A cél kitűzése mellett meg kell határozni a rendelkezésre álló vagy állítható (nem csak az önkormányzati, közösségi) eszközöket és meg kell fogalmazni az egymásra épülő lépések sorát, azaz ki kell tűzni a célhoz vezető utat. A fejlődés eredményessége érdekében elengedhetetlen a tudatos folyamatirányítás. Az „AKTÍV” Nyírbogdány jövő megvalósításának az alábbi három eszköz komponensét együttesen kell kezelni:

- a gazdaság szereplőinek együttműködése, a közösségi részvétel - a fejlesztések iránti bizalom megteremtése,
- minőségi mezőgazdasági termelés és falusi turizmus megvalósítása - a vállalkozások fejlesztése által,
- a településfejlesztési koncepcióra alapozott településrendezési eszközök elkészítése.

Egy folyamatos hosszútávú eredmény eléréséhez nem elégséges csak egyet vagy kettőt ezekből bevezetni, egyszerre szükséges minden komponens kezelése. A változást, megújulást irányítani és menedzselni kell.

Nyírbogdány Község hosszútávú jövője céljából csökkenteni szükséges a szereplők között az együttműködési készség hiányát, a partnerség elvének érvényesítésével.

Nyírbogdány fejlesztése számára igénybe vehető forráslehetőségek

- EU források (pályázatok, támogatások),
- állami források (normatív hozzájárulások, kiegészítő támogatási rendszerek, átengedett központi adó, saját ár- és díjbevételek),
- helyi adók: (ingatlanadó, kommunális adó, idegenforgalmi adó, iparüzési adó stb),
- saját vállalkozási bevételek.

Nyírbogdány Község számára is kulcsfontosságú, hogy miként érvényesíti érdekeit, mivel alapvetően a forráslehetőségek is meghatározzák a jelen koncepcióban elfogadott célok megvalósulását. Ezért szükséges a külső forráslehetőségek (állami támogatások, régiókra jutó állami támogatások, EU támogatások és pályázatok) ismerete és a folyamatos tájékozódás, pályázatírás.

A fejlesztési célok megvalósításához szükséges intézményfejlesztés

Az önkormányzati intézményrendszer főbb területei a teljesség igénye nélkül: közigazgatás, oktatás, egészségügy, szociális ellátás, kultúra, sport. A közszolgáltatást nyújtó intézmények fejlesztése magába foglalja a nevelési-oktatási intézmények, az egészségügyi szolgáltatások (házi- és fogorvosi rendelő stb.), a szociális és gyermekjóléti intézmények, illetve a kulturális és közművelődési intézmények fejlesztését is.

A megfelelő infrastrukturális háttér kialakítása mellett fontos, hogy a közszolgáltatások, illetve közintézmények mindenki számára elérhetőek legyenek, így gondoskodni kell az intézmények komplex fizikai és infokommunikációs akadálymentesítéséről is.

Nyírbogdány Község intézményfejlesztési célja, hogy intézményrendszere mind településkörnyéki/mikro térségi, mind helyi szinteken minél szélesebb körű és fejlettebb legyen, annak érdekében, hogy elősegítse a fiatal lakónépesség helyben tartását, a vállalkozások betelepülésével és fejlődésével, biztosítsa a település minőségi életképességét, és további fejlődését.

Miután az intézményrendszer fejlesztése komplex, összetett feladat, számos közvetlen és közvetett, rövid- és hosszú távú hatással bír, ezért szükséges a település intézményrendszerének vizsgálata, a rövid- és hosszú távú fejlesztési elképzelésének rögzítése, szükséges szakmai, pénzügyi és időbeli ütemezés mellett.

A kohézió erősítése nem csak a térségek közti fejlettségbeli különbségek csökkentése miatt fontos, hanem a térségi szereplők közti együttműködés ösztönzése érdekében is. Ahhoz, hogy a fejlesztések érdemi hatást érjenek el, szükséges az egy térségben, vagy a fejlesztések egy szegmensében a közintézmények (önkormányzatok és intézményeik), illetve a magán (vállalkozások és a civil szervezetek) közti együttműködések ösztönzése. A projektek fejlesztésében, illetve a projektek megvalósításában, közcélú szolgáltatások működtetésben, vagy szabadidős programok szervezésében való együttműködés javítja a fejlesztések hatékonyságát, valamint előidézhetheti a helyi identitás, kötődés erősödését.

4.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

A 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 16. § értelmében az önkormányzat a településszerkezeti tervet legalább 10 évente, a helyi építési szabályzatot legalább 4 évente áttekinti, ellenőrzi és dönt arról, hogy

- a.) továbbra is változatlan tartalommal alkalmazza,
- b.) módosítja, vagy
- c.) újat készít.

A 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 3. § (4) értelmében a koncepció, a településszerkezeti terv egymással tartalmi összhangban készül.

A fentiek értelmében a településfejlesztési koncepciót is 10 évente aktualizálni kell.

A településfejlesztési koncepcióban foglalt tervezett változások nyomon követése azonban évente javasolt, annak érdekében, hogy eltérés esetén mielőbbi beavatkozás megtörténhessen.